

HZ. MUHAMMED (SAV), HEM EZEL-EBED SULTANI ALLAH'IN MÜBELLİĞİ VE ELÇİCİ; HEM DE BÜTÜN İNSANLIK NAMINA ALLAH'IN MUHATABI OLAN ZÜLCENAHEYN BİR MEB'USTUR!

Bir zaman bir sultan varmış. Her nevi cevherler, zümrütler ve elmaslardan oluşan pek çok hazineleri bulunuyormuş. Hem, gizli pek acip defineleri, hem kemalatça sanayi-i garibede pek çok mahareti, hem, hesapsız acip fenlere marifeti, ihatası varmış.

Her cemal ve kemal sahibi, kendi cemal ve kemalini görmek ve göstermek istemesi sırrınca, o sultan-ı zişan dahi istedi ki, bir meşher açsın, içinde sergiler dizensin; ta insanların nazarında saltanatının haşmetini, hem servetinin şaşaasını hem kendi sanatının harikalarını, hem kendi marifetinin garibelerini izhar edip göstere. Ta Cemal ve Kemal-i manevisini iki vecihle müşahede etsin. Bir vechi, bizzat nazarı dekaik aşinesiyile görsün. Diğeri, gayrın nazarıyla baksın.

Mesela bir ressam, bütün maharetini kullanarak meydana getirdiği tablolarını, onlardaki harikuladeliği ve o tablolara yansıyan marifet ve maharetini bizzat kendi gözleriyle görüp, elleriyle hisseder ve bundan da derin zevk alır; yüksek dehasıyla maharetini en iyi şekilde, hiçbir detay unutulmaksızın tablolara yansıtmasından sonsuz mutlu olur. Ancak ressam sanatının başkaları tarafından da görülmesini arzu eder. Çünkü ayrıca başkalarının gözüyle sanatının görülmesinden lezzet alma duygusu ressamda var olan ve yaratılıştan getirdiği bir özelliktir. Dolayısıyla hiçbir ressam sanatını icra etmeden duramaz, icra eder, kendi sanatını kendi gözüyle görür zevk alır; bir de aynı sanat eserlerini gayrın gözüne göstermeden duramaz, sergi açar ve başkalara gösterir ve ondan da haz alır, mutlu olur.

Bir doktor maharetini kendi bildiği gibi, onu insanların hastalıklarını teşhis ve tedavide kullanarak kabiliyetini bir de başkaların bilmesinden zevk alır. Bir öğretmen de böyledir. Yani sanat ve bilgi erbabını hiç kimse tutamaz ve engelleyemez, her şeylerini ortaya dökerler.

İşte Yüce Allah da kendi harika sanatlarını kendi gözüyle gördüğü gibi, bir de kullarının gözüyle görmek istemiştir. Bu hikmete binaen cesim, geniş, görkemli ve muhteşem bir kasrı (sarayı) yapmaya başladı. Bütün sanat harikalarını o sarayda icra etti, sayısız nimetlerinden her lezzeti cami sofralar hazırladı. Sonra memleketinin her yanından ahali ve raiyetini seyre, tenezzühe ve ziyafete davet etti.

Sonra bir yaver-i ekremine (s.a.v.), sarayın hikmetlerini ve müştemilatının manalarını bildirerek onu, üstad ve tarif edeci tayin etti. Ta ki, sarayın

saniini, sarayın müstemilatıyla ahaliye tarif etsin ve sarayın her bir nakışının rumuzunu bildirip, içindeki sanatlarının işaretlerini öğretip, derunundaki ölçülü nakışları nedir ve ne vecihle saray sahibinin kemalatına ve hünelerine delalet ettiklerini, o saraya girenlere tarif etsin ve girmenin adabını ve seyirin merasimini bildirip, o görünmeyen sultana marziyyat dairesinde teşrifat merasimini tarif etsin. İşte şu muarriif üstadın her bir dairede bir avanesi bulunuyor. Kendisi, en büyük dairede şakirtleri içinde durmuş, bütün seyircilere şöyle bir tebligatta bulunuyor, diyor ki:

"Ey ahali! Şu kasrın Meliki olan seyyidimiz, bu şeylerin ihzariyle ve bu sarayı yapmasıyla, kendisini size tanıttırmak istiyor. Siz dahi onu tanıyınız ve güzelce tanımağa çalışınız. Hem şu tezyinatla (süslerle) kendini size sevdirmek istiyor. Siz dahi onun sanatını takdir ve işlerini istihsan ile kendinizi ona sevdiniz. Hem, bu gördüğünüz ihsanat ile size muhabbetini gösteriyor, siz dahi itaat ile ona muhabbet ediniz. Hem, şu görünen in'am ve ikramlar ile size şefkatini ve merhametini gösteriyor. Siz dahi şükür ile ona hürmet ediniz. Hem, şu kemalatının asarıyla (eserleriyle) manevi cemalini size göstermek istiyor. Siz dahi, onu görmeğe ve teveccühünü kazanmağa iştiyakınızı gösteriniz. Hem eşsiz sanat ve her bir sanatı üstünde taklit edilmez sikke ve turralarıyla o sultanı tek ve eşsiz olarak tanıyınız."

O yaver-i ekremin bu nutkunu dinleyen ahali iki gruba ayrıldılar. **Birinci grub**, kendini tanımış, akli başında ve kalbi yerinde oldukları için, o sarayın içindeki acib sanatlara baktıkları zaman şöyle dediler: **"Bunda büyük bir iş var."** Hem anladılar ki beyhude değil, âdi bir oyuncak değil, onun için merak ettiler. **"Acaba tılsım nedir? İçinde ne var?"** deyip düşünürken, birden o muarriif üstadın (s.a.v.) beyan ettiği nutkunu işittiler, anladılar ki bütün esrarın anahtarları ondadır; Ona müteveccihen gittiler ve şöyle dediler: **"Esselamü aleyke eyyühel'I Üstad"** Hakkan, şöyle muhteşem bir sarayın, senin gibi sadık ve müdakkik bir muarriifi lazımdır. Seyyidimiz sana ne bildirmişse lütfen bize bildiriniz." Üstad ise, evvel zikri geçen nutukları onlara tekrar etti. Bunlar güzelce (o Üstadı) dinlediler, iyice kabul edip tam istifade ettiler. Padişahın marziyyatı dairesinde amel ettiler. Onların şu edepli muamele ve vaziyetleri o padişahın hoşuna gittiğinden onları has ve yüksek ve tavsif edilmez diğer bir saraya davet etti, ihsan etti. O itaatkâr ahaliyi o ikinci sarayda daimi saadetlendirdi.

İkinci güruh ise, akılları bozulmuş, kalpleri sönmüş, olduklarından, saraya girdikleri vakit nefislerine mağlup olup lezzetli taamlardan başka hiçbir şeye iltifat etmediler. Bütün o güzelliklere gözlerini kapadılar ve o üstadın (s.a.v.) irşadından ve talebelerinin ikazına karşı kulaklarını tıkadılar. Hayvan gibi yiyerek uykuya daldılar. İçilmeyen fakat bazı şeyler için hazırlanan iksirlerden içtiler, sarhoş olup bağırıp çağırarak ahaliyi rahatsız ettiler; ortalığı dağıtıp karıştırdılar. Sanii zişanın düsturlarına karşı edepsizlikte bulundular. Saray sahibinin askerleri de onları tutup öyle edepsizlere layık bir hapse attılar.

Hikayeden anlaşıldığına göre o Hakim-i Zışan bu kasrı (sarayı), şu mezkur maksatlar için bina etmiştir. Şu maksatların husulu ise iki şeye bağlıdır:

Birisi, şu gördüğümüz ve nutkunu işittiğimiz Üstadın (s.a.v.) vücududur. Çünkü o (Üstad) bulunmazsa bütün maksatlar beyhude olur. Çünkü anlaşılmaz bir kitap muallimsiz olsa, manasız bir kâğıttan ibaret kalır.

İkincisi, ahali, o üstadın (s.a.v.) sözünü kabul edip dinlemesidir. Demek, Vücut-u Üstad (s.a.v.), Vücut-u kasrın daisidir ve ahalinin (o Üstadın nutkunu) dinlemesi, kasrın bekasına sebeptir. Öyle ise denilebilir ki şu Üstad (s.a.v.) olmasaydı, o Melik-i Zışan, şu kasrı bina etmezdi. Hem yine denilebilir ki o üstadın (s.a.v.) talimatını, ahali dinlemedikleri vakit, elbette o kasır, tebdil ve tahvil edilecek.

Çok yüksek hakikatler suhulet ölçüsünde anlaşılabilmesi ve ahalinin aklının kapıları açılarak her şeyin idrak sınırına yaklaştırılabilmesi için öncelikle hikaye zeminine serpiştirilmiştir. Çünkü gerçekleri o zeminden toplamak daha kolaydır. İşte o saray, şu âlemdir ki, tavanı tebessüm eden yıldızlarla tenvir edilmiş gökyüzüdür. Tabanı ise, şarktan garba her nevi çiçeklerle süslendirilmiş yeryüzüdür. O Melik ise, ezel, ebed sultanı olan bir Zat-ı Mukaddestir ki, semavat ve arz ve aralarında bulunan bütün varlık kendilerine has lisanlarla o zatı takdis ve tesbih ediyorlar. O sarayın menzilleri ise, şu on sekiz bin âlemdir ki her birisi kendine münasip tarzda tezyin edilmiştir. O bütün garib sanatlar kudret-i İlahiyenin mucizeleridir. ve o saraydaki taamlar ise şu âlemde, hele yaz mevsiminde İlahi rahmetin harika semerelerine işaretler. Gizli defineler esma-i İlahiyenin tecelli eden cilvelerine işaretler.

Ve O Üstad (s.a.v.) ise Seyyidimiz Muhammed Aleyhissalatü ve's Selamdır. Avanesi ise Enbiya Aleyhimüsselamdır. Şakirtleri ise evliya ve asfiyadır. O saraydaki hâkimin hizmetkarları ise melaike aleyhimüsselamdır. Temsilde, seyir ve ziyafete davet edilen misafirler ise şu dünya misafirhanesinde cin ve ins ve insanın hizmetkarı olan hayvanlara işaretler.

O iki fırka ise burada **birisi** ehl-i imandır ki, kâinat kitabının ayetlerinin açıklayıcısı olan Kur'an-ı Hakim'in şakirtleri (talebeleri) dir. **Diğer güruh ise**, ehl-i küfür ve tuğyandır ki, nefis ve şeytana tabi olup yalnız dünyaya ait hayatı taniyan; hayvan gibi belki daha aşağı sağır, dilsiz, dallin güruhudur.

Birinci kabile olan iyiler (ebrar) Zülcenaheyn olan Üstadı dinlediler. O üstad, hem abddir; ubudiyet noktasında Rabbini tavsif ve tarif eder ki, Cenab-ı Hakk'ın dergahında ümmetinin elçisi hükmündedir. Hem resuldür; risalet noktasında Rabbinin ahkâmını Ku'ran vasıtasıyla cin ve inse tebliğ eder. Bu bahtiyar cemaat Üstada kulak verdiler, Kur'an'a uydular ve bütün ibadetlerin fihristesi olan namazla yüksek makamlar için latif vazifeleri anladılar.

Füccar ve eşrar olan diğer güruh ise, buluş yaşı ile beraber şu alem sarayına girdikleri vakit, bütün vahdaniyetin delillerine karşı küfür ile mukabele edip ve bütün nimetlere karşı küfran ile mukabele ederek ve bütün mevcudatı kıymetsizlikle

kafirane bir ittiham ile tahkir ettiler ve bütün esma-i İlahiyenin tecelliyatına karşı red ve inkar ile mukabele ettiklerinden, az bir vakitte nihayetsiz bir cinayet işlediler; nihayetsiz bir azaba müstehak oldular. Evet, insana ömür sermayesi ve insani cihazlar (organlar) adı geçen vazifeleri yapması, tanınması için verilmiştir.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) nuru yaratılış ağacının hem çekirdeği ve hem kendisi de aynı ağacın en mükemmel meyvesi olduğundan, Hz. Âdem'den Resulullah (s.a.v.)'a gelince kadar bütün peygamberlerin hizmetiyle alakadar ve kıyamete kadar gelmiş, gelecek bütün insanlığın gidişatıyla ilgili bulunmaktadır. Her bir peygamberin bulunduğu zaman dilimi o peygamberin hizmet dairesidir. O, peygamber o dairede Hz. Resul'ün (s.a.v.) bir avanesidir. Yani, insanlığın idrak açısından lise ve üniversite seviyesine gelmeleri yolunda ve sınırları genişletilerek bütün ins ve cine peygamber gönderilecek olan Hz. Muhammed'e (s.a.v.) yardımcı ve zemin hazırlayan birer avanesidir. Bu hizmetteki zincirleme devamlılık açısından; yoksa her peygamber gönderildiği zaman diliminde müstakildir. Mesela bir birim olarak İl Müftülüğü gözetim ve denetiminde çalışan ilçe müftüleri danışma, koordinasyon evrakların bir elden telifi ve takibi için prosedürde il müftülüğünün avaneleridirler. Kaymakamlıklar da bu açıdan valiliğin avaneleridir ve hakeza bu böyle yukarıya kadar devam eder gider.

Hz. Âdem'den itibaren ayrılan hizmet dairelerinin en büyüğünü ve en mükemmelinin başında Hz. Muhammed (s.a.v.) bulunmaktadır. Bütün insanlığa ve cinlere Allah'ı tanıtip, O'nun arzularını kullarına duyurarak, Allah'ın karşılıksız verdiği her nimete, emsalsiz kâinatı ve özellikle şu dünyayı onlar için yaratıp güzel şekilde tezyin ettiği için hamd ve şükür ortamını ahalinin dili üzere hazırlamak üzere adı geçen büyük daireye vazifedar olarak göndermiştir.

Hz. Peygamber (s.a.v.) hem bir abddir; ubudiyet noktasında Rabbini tavsif ve tarif eder ki Cenab-ı Hakk'ın dergahında Ümmetinin elçisi hükmündedir. Hem Resuldür; risalet noktasında Rabbinin ahkâmını Kur'an vasıtasıyla cin ve inse tebliğ eder.

Onun risaleti ve elçiliği Hz. Âdem'den önceye tekabül etmektedir. Bir hadislerinde şöyle ifade etmektedir: "Hz. Âdem (a.s.) su ve çamur arasında henüz bir balçıkken ben nebi idim." Çünkü o peygamber hem yaratılış ağacının asli çekirdeği, hem en son meyvesi, hem bütün peygamberler varlıklarını ve risaletlerini onun varlığına borçlu ve hem de bütün zamanlarda en büyük elçilik, risalet, tebliğci dairesinin başında bulunmakta ve Allah tarafından cin ve ins adına Allah'ın en has muhatabı seçilmiştir. Daha önemlisi peygamberler gönderildikleri kendilerine ait zamanlarında Hz. Peygamber'in avaneleri olarak çalışmışlardır.

Hz. Resul'ün bu kompleks vazifesini Kur'an veciz bir şekilde şöyle beyan eder:

"Ümmilere içlerinden, kendilerine ayetlerini okuyan, onları temizleyen, onlara kitabı ve hikmeti öğreten bir peygamber gönderen O'dur. Kuşkusuz onlar önceden apaçık bir sapıklık içindeydiler."

Bu ayetin de ifadesine göre, Allah'ın yüce peygamberi cahiliyet döneminin kaba, bedevi, inatçı, ataların dinine son derece bağlı, zulmü ve talanı kendisine şiar edinen insanların ahlakını temizlemiş, onları İslami ve insani yeni kalıplara dökerek, damarlarından küfrü ve her türlü kötülüğü söküp atmış ve yerlerine İslam'ın en yüksek meziyetlerini yerleştirmiştir. Basit bir caka satmaktan dolayı başlayan kan dökmeyi yıllarca devam ettiren kavimleri, pireyi öldürmenin hükmünü sorgular hale getirmiş, hak ve adaletin, sevgi ve muhabbetin toplumların devamı açısından olmazsa olmazı arasında olduğunu kabul ettirerek hayata geçirmiştir.

Risaletiyle cinleri ve insanları cennete götürecek bir yol haritasını tebliğ çerçevesinde ve Kur'an ve Sünnet'in ölçü ve ışığında sunmuş, kendisi yaşamış, halen ve kalen ümmetine örnek olmuştur. Ubudiyet noktai nazarından da cin ve insin elçisi olması hasebiyle itaat zeminini hazırlamış ve ümmetini temsilen Allah'ın en has muhatabı olarak bu görevi aralarında yerine getirdiği gibi, velayeti kübradan halktan hakka gitmiş, Allah'ın varlığı, ahiretin varlığı, Cennet, Cehennem varlığı ile ilgili bir çok semiyeti dünya gözleriyle görmüş, buralarda ümmeti adına elçiliğini yerine getirmiş, Hak'tan halka risaletle ve beraberinde bir çok hediyelerle dönmüş ve Yüce Allah'ın kullarına arzularının ne olduğunu da tebliğ etmiştir. Böylece Zülcenaheyn olan ve ümmeti adına elçilik yapan O büyük Üstad'in (s.a.v.)sanlara ve cinlere Kur'an'ın rehberliğinde Yüce İslam'ın bütün esaslarını, itikad, ibadet ve ahlak olarak vermiş, benimsetmiş ve hayata geçirmelerine kadar alakadar olmuştur. Sonuçta ümmetine şekavet-i ebediyeden kurtulmanın yollarını apaçık ortaya koymuştur.

Hz. Muhammed'in (s.a.v.) ümmetine olan alakası, onlar adına elçiliği ve muhataplığı sadece yirmi üç senelik peygamberliği dönemine münhasır değildir. Doğuşundan vefatına ve hatta ahiret hayatında da ümmetiyle ve ümmetlerle olan alakadarlığı olmuş ve devam edecektir. Hz. Peygamber yeni doğmuş, kundaklanmış iki saatlik bir bebekken annesinin şehadetiyle gramerdeki nüdbe kalıplarıyla "Va ümmetah! Ümmetimi istiyorum." diyordu. Aynı peygamber ömrü boyunca, özellikle peygamberliği döneminde hep bu alakayı göstermiştir. Bizi eteğimizden tutup geri çekmiş ki ateşe düşmeyelim diye. Bu elçinin bebekliği de, yetişkin hali de ümmetinin lehine mükemmeldir.

Her peygamber kendilerine tevdi edilen dua fırsatını bazen ümmetlerinin helaki yolunda daha dünyada iken kullanmışlar, Hz. Resul (s.a.v.) ise şefaet suretinde ahirete bırakmıştır. Hem dünyada hem de ahirette bizi saadete ulaştıran kulluğunun özünü bize aşıl原因an yüce bir elçidir O.

Yüce Allah Hz. Peygamber için bu imtihan darı dünyayı yarattığı gibi, bu hayatın devamını da insanların ve cinlerin O üstadın elçilik görevi çerçevesinde anlattığı Kur'an ahkamına uymalarına bağlamıştır. Çünkü O yaver-i Ekrem Yüce yaratıcının emriyle hareket etmektedir.

Evet şöyle süslü bir kâinatın, öyle mukaddes bir saniine böyle bir Rasul-i Ekrem, ışığın güneşe lüzumu derecesinde elzemdir. Çünkü nasıl güneş, ziya vermeksizin mümkün değildir. Öyle de uluhiyet de peygamberleri göndermekle kendini göstermeksizin mümkün değildir.

Nihayet kemalde olan bir cemal, bir tarif edici ister, onsuz olamaz; gayet güzel ve mükemmel olan sanatlar insanların dikkatini celbedecek bir dellal ister; onsuz olamaz; umumi bir rububiyetin külli saltanatı, çokluk ve cüz'iyet tabakalarında vahdaniyet ve samadaniyetini, zülcenaheyn bir mebusun vasıtasıyla ilanını ister; yani O zat, ubudiyeti külliyeye cihetiyle çokluk tabakalarının dergah-ı İlahiye elçisi olduğu gibi, yakınlık ve risalet cihetiyle dergahı İlahinin kesret tabakatının memurudur, onsuz olamaz.

Nihayet derecede bir güzellik ve zati bir hüsün sahibi, cemalinin güzelliklerini ayinelerde görmek ve göstermek ister. Bunu ubudiyetiyle kendini ona sevdiren, ayinadarlık eden bir Habib, onu da mahlukatına sevdiren, esmasının güzelliklerini gösteren bir rasul vasıtasıyla bunu yapar; yapmaması mümkün değildir. Harika hazineleri olan bir zat, Hz. Muhammed gibi sarraf ve tarif edici bir elçi vasıtasıyla gizli kemalatını beyan etmek ister; Onsuz olamaz. Bütün esmasının kemalatını ifade eden sanatlarla kâinatı süslendirerek bir saraya benzetsin de o sarayı anlatacak, tarif edecek bir muallim göndermesin, tayin etmesin? Mümkün değildir. **İşte o muallim, o muarraf elçi Hz.**

Muhammed'dir. Bu işler onsuz olamaz. Kâinat sahibi şu kâinattaki değişmelerin hikmetini, maksat ve gayesinin ne olacağını işaret eden muammayı, mevcudatın necisin? Nereden gelip, nereye gidiyorsun? Sorularında ki müşkilin bilinmezliğini bir elçi vasıtasıyla çözdürmelidir. Bu problem O Rasulsüz çözülemez. Kâinat Sultanı sayısız nimetlerini ikram ettiği kullarından arzularının ne olduğunu bir elçi vasıtasıyla bildirecektir. Bu işlem onsuz olamaz. Hiç mümkün olur mu ki; nevi insanı, şuurca kesrete müptela, istidatça külli ubudiyete müheyya suretinde yaratıp, muallim bir rehber vasıtasıyla onları kesretten vahdete yüzlerini çevirmek istemesin? Elbetteki bu yüksek vazife o muallim ve elçisiz olamaz.

Daha bunlar gibi çok Nübüvvet vazifeleri vardır ki her biribir burhanı katidir ki; uluhiyet, risaletsiz olamaz. İşte bu değişmez kanundan dolayı Allah Hz. Muhammed'i (s.a.v.) elçi, mübelliğ ve muhatabı hassı olarak göndermiş, o da tebliğ görevini yerine getirmiş, beşerin beşte birisini hidayetiyle doğru yola sevk etmiş, üstadlığını, muallimliğini, elçiliğini tebliğ görevini ve muhatablık görevini bir harf bile ketmetmeden en mükemmel şekilde yapmıştır.

Allah'ı tanıtarak, bu kâinata ve aleme gelen ins ve cinnin geliş gayesini tarif ederek insana insanca yaşama şansı vermiş, bütün mevcudata gelişle kıymet kazanmıştır.

Öyle bir elçi ki, okumak yazmak öğrenmediği ve ümmi olduğu halde on dört asrın ukalasını, filozoflarını hayrette bırakan ve semavi dinlerde birinciliği kazanan bir din ile birden, tecrübesiz, defaten meydana çıkması emsal kabul etmez bir halet olduğu gibi, sözlerinden, fiillerinden, hallerinden çıkan İslamiyet her zamanda üç yüz

elli milyon insanın ruhlarına, nefislerine, akıllarına terbiyekarane ders vermesi ve manevi terakkiyata sevk etmesi, emsalsiz bir halettir. O'nun âdilane kanunlarıyla beşeriyet maddi-manevi terakki etmiş, onun iman ve itikatla ortaya çıkışını ehli tahkik her zaman örnek almış ve onun feyzinden yararlanmışlardır. Beşer tarihinde onun vahiyle başardığı inkılabı kimse başaramamıştır. Onun evrensel öğretilerinden herkes yararlanmaktadır.

Öyle bir ubudiyet ve ibadet gösterdi ki, başlangıç ve nihayeti birleştirip hiç kimseyi taklit etmeyerek ibadetin en ince sırlarına riayetle, öyle münacat ve dua yapmıştır ki, hiç kimse bu elçinin mertebesine ulaşamamıştır.

Öyle bir metanetle insanları dine davet ve öyle bir cüretle risaletini tebliğ etmiş ki; kavmi, amcası ve dünyanın büyük devletleri ve eski dinlerin tabiiileri ona muarız ve düşman oldukları halde zerre kadar korkmayarak, çekinmeyerek umumuna meydan okuması ve başa da çıkarması emsalsiz bir halettir. Mekke müşriklerinin ivgasıyla amcası Ebu Talib'in "Oğlum şu işi bırak, seni koruyamıyorum, sana zarar vermelerinden korkuyorum." demesine mukabil, "Amca! Güneşi bir elime, ayı da öbür elime verseler bu davayı tek başıma götüreceğim." diyen Hz. Resul, elçiliğin, muarraf bir üstad olmanın nedenlü kıymetli, gerekli ve mesuliyetli olduğunu ve Allah'tan başka kimseden korkmadığını ve en ufak bir endişe duymadığını gösterir.

En yüksek ahlakı hamidede bulunan O elçi, Hz. Muhammed'in (s.a.v.) öğretisiyle nasıl bir toplum meydana getirildiğine bakmak lazım ki, böyle bir elçiye lüzum var mıydı? Geldiğine göre vardı. Bu da metodundaki keskinlik, 14 asırdır camilerin dolup boşalmasından anlaşılmaktadır.

Enbiyadan sonra en muhterem ve en yüksek taife ve ümmi ve bedevi oldukları halde az bir zamanda nuru Muhammedi (s.a.v.) ile şarktan garba kadar âdilane idare edip, cihangir devletleri mağlup ederek, müterakki, fenli, medeni, siyasi milletlere üstad, muallim, diplomat, hâkim-i adil olarak o asrı bir saadet asrı hükmüne getiren sahabeler, Muhammed (s.a.v.)' in her halini tetkik ve taharriden (araştırdıktan) sonra gözleriyle gördükleri çok mucizatın kuvvetiyle eski düşmanlıklarını ve ecdadlarının mesleklerini ve çokları (Halid ibni Velid ve İkrime ibni Ebu Cehil gibi) pederlerinin taraftarlıklarını, kavim ve kabilelerini tamamıyla bırakıp bütün ruhu canlarıyla, gayet fedakarane bir surette İslamiyet'e girerek aynel yakın derecesinde Muhammed'in (s.a.v.) sadıkiyyetine, risaletine (ve tebliğ metodundaki keskinliğe olmazsa olmaz anlayışıyla) imanları, sarsılmaz, külli bir şehadettir.

Alem-i İslam'da her biri ümmetin ehemmiyetli bir kısmını daire i dersine alıp, onları kutuplar mertebesine çıkarmıştır.

Asfiya ve siddikın denilen müctehidler, imamlar (Taftazani, Seyyid Şerif Cürçani gibi) allâmeler; İbni Sina, İbni Rüşd gibi dâhî feylozoflar misillü binler ehl-i tahkik O yüce elçinin gelmesine, risalet çerçevesinde yaptığı tebliği ve yüksek öğretisi sonucunda

ortaya çıkmışlardır. On dört asır binlerce evliya, asfiya, allâme, muhakkik ve eşsiz ulema O üstadın (s.a.v.) irşadıyla iş görmüş ve görmektedir. Arap yarımadasında onun elçilik görevini nasıl yerine getirdiğini kör olanın bile görmesi mümkündür.

O'nun irşadındaki keskinlik ve tesir daha dünyada hiçbir hatibe nasib olmamıştır. Kız çocuklarını diri diri toprağa gömen bir bedevi, gelip bir saat sohbeti nebeviyeye müşerref olması neticesinde karıncayı dahi incitmez, ayağını basmaz bir şefkat ve merhamet sahibi olurdu. Hem cahil, vahşi bir adam bir gün sohbet-i nebeviyeye mazhar olup, sonra Çin ve Hind gibi memleketlere giderdi.

Mütemeddin (*Medenileşmiş, Şehirleşmiş*) kavimlere muallimi hakaik (*Hakikatleri öğretici*) ve rehberi kemalat *Mükemmelliklere yol gösterici*) (olurdu).

Bu yüksek gayedir ki, yüzlerce sahabe iman ve Kur'an-ı gönüllere nakşetmek, alemlere ahkâmını yaymak için binit, giyecek ve yiyecek ve emniyetin kit olduğu zamanlarda insanın olduğu her yere gitmişler ve oralarda vefat edinceye kadar bu sevda ile çırpınmışlardır. Özellikle Türkiye'mizde onlarca sahabinin bulunmasının sırrı hikmeti budur.Yüce Peygamber öyle mühim ve ifadelerimizin dışında kalan, ifade etmeye uygun kelime bulamadığımız, anlamını terkiplendiremediğimiz bir tercüman, Allah'ın emirlerinin tebliğine emin bir elçi ki, onun elçiliğinin gereği olarak insanlara verdiği nutku sade insanlar değil, hayvanlar da, ağaçlar da, dağlar da dinliyor, tasdik ediyor, emrine amade olmak için lebbeyk diyor, Rasulü gören her şey heyecanlanıyor. Uhud Allah'ın yüce Rasulünü görünce deprem olmuş gibi sallanıyor, çağırıldığı ağaç geliyor, arzı ihtiram ediyor, git dediği zaman yerine gidiyor. O'nun elçilik görevinden bütün varlık nasibini alıyor, yaradanını tanıyor, O'nu seviyor.O'na hal diliyle ibadet ediyor.

Miracın batını velayettir, halktan Hakka gitmiş, zahiri ise risalettir; Haktan halka geliyor. Velayet zilden (Gölgeden) geçer, risalette ise zill yoktur. Doğrudan doğruya zatı zül Celalin ehadiyetine bakar. Mirac aslında, velahiyet-i Ahmediyenin (s.a.v.) keramet-i kübrası, hem mertebe-i ulyası (en yüksek mertebesi) olduğundan, risalet mertebesine inkılab eder. (Dönüşür.) Velayet-i risaletine mebdedir.(Başlangıçtır.)

İşte risalet mertebesine yükselen ve Haktan halka o görevle gelen Yüce Peygamber (asm) insanları ve cinleri doğru yola sevk etmiş, bütün varlığa da değerini kazandırmıştır.Gölgesi bulunmayan risalet bütün perdeleri ve kapalı yerleri açarak güneşin her yere sızmasına benzer; bu peygamberde daha yüksektir. Yıllarını güneş görmeyen, nemli ve pis kokulu zindanlarda geçiren insanları güneşe kavuşturmak, o insanları kör olmaktan ve fiziksel yıkılmaktan kurtarmak ne kadar önemli ise, onun risaleti insanları küfür zindanlarında manen çürümekten kurtarması, cennete layık bir mertebeye yükseltmesi ve yüksek bir ruha kavuşturması ondan bin derece daha önemlidir. Çünkü, maddi zindan sadece insanın dünya hayatını elinden alır; ama küfür zindanı insanın iki dünyasını da yok eder. İşte iki dünyanın saadetini beşere bahşeden Allah'ın yüce peygamberinin elçilik ve tebliğ görevi bu bakımdan oldukça önemli ve gereklidir.

O yüce elçinin hilkatı mutedil ve mükemmel bir surette olduğundan her türlü hareketinde istikamet ve itidal üzere gitmiş, akıl kuvvetinin fesat ve zulmeti olan ifrat ve tefriti olan gabavet (anlayışsızlık) ve cerbezeden (aldatıcı kurnazlıktan) Müberra (Arınmış) olarak, orta yol ve doğruluk kaynağı olan hikmet noktasında akıl kuvveti daima hareket ettiği gibi; öfke kuvvetinin fesadı ve ifrat ve tefriti olan korkaklık ve tehevürden (öfkelenmekten) münezzehten olarak, akıl kuvvetinin medar-ı istikameti ve orta yolu olan şecaat-ı kudsiye ile öfke kuvveti hareket etmekle beraber, şehvet kuvvetinin fesadı ve ifrat ve tefriti olan humud (isteksizlik, ne harama, ne de helale isteği olmamak) ve fücurdan (sapıklık, haddi aşmak) musaffa (arınmış) olarak, o kuvvetinin medarı istikameti olan iffete, şehvet kuvveti daima iffeti, azami masumiyet derecesinde rehber ittihaz etmiştir. Bunun gibi, bütün sünen-i seniyyesinde (söz, fiil ve hareketlerine dayanan prensiplerinde), fitri hallerinde ve şeri hükümlerinde haddi istikameti (doğru yolu gösteren sınırı) ihtiyar edip (seçip), zulüm ve zulümat olan ifrat ve tefritten, israf ve tebzirden (elde olanı saçıp savurmaktan) içtinap etmiş (kaçınmıştır). Bu kuralları yüksek öğretisiyle akılları, ruhları terbiye ederken kullandığı irşadda, tebliğde her orta yolu tuttuğu gibi, bütün hayatında yiyip içmeye kadar uygulamıştır. Çünkü Kur'an ona bu yolu göstermektedir: **“Emrolunduğun gibi dosdoğru ol.”** hadiste ise **“Yolların en hayırlısı orta yoldur.”** buyrulmaktadır. Bu orta yol ifadesinde yüce peygamber (s.a.v.) ' in risaletinin sorumluluk sınırı sadece duyurmaktır. **“Resûle düşen (vazife) ancak duyurmaktır.”** ayeti bunun ifadesidir. Ama bunu son derece ciddiyetle yapmıştır, çünkü Rasûl **“Ey Muhammed, sen sevdiğini hidayete erdiremezsin, ama Allah, dilediğine hidayet verir ve hidayete girecek olanları en iyi O bilir.”** ayetinden anlıyor ki, hidayet sadece Allah'a ait olduğundan tebliğ işini daha ciddi ve gayretle yapmak doğru yoldur.

Hz. Muhammed (s.a.v.) risalet ve elçilik, tebliğ ve dellallık görevini yerine en ali şekilde getirmiş, hatta her zaman olduğu gibi Arafat dağında veda hutbesini okurken risalet görevini yerine getirip getirmediğini ashaba sormuş; onlar da “evet” yerine getirdin, diyerek cevap vermişlerdir. Bunun üzerine yüce Peygamber **“Şahit ol ya Rab! Şahit ol ya Rab!”** diyerek memnuniyetini izhar etmişti. Bu yüce üstadın her hali aslında mükemmeldir, ancak özü tanımayan, hayatlarında hep kabukla uğraşanlar, onun beşer yönüyle sathi olarak ilgilendikleri için, onun manevi yönünü kavrayamadıklarından yerli yersiz konuşanlar bulunabilir. Onun hayatının başlangıcında veya beşeri yönüne bakıldığında bazı zayıf şeyler yarasavarilerin gözüne bataabilir, bu yanıştan kurtulmanın yolu, başımızı aleme kaldırıp etrafa saçtığı nübüvvet nuruna bakmak yeterli olacaktır.

Bu alemin sanii elbette bilerek yapıyor ve hikmetle tasarruf ediyor ve her tarafı görerek tedvir ediyor ve her şeyi bilerek, görerek terbiye ediyor.

Madem ki yapan bilir, elbette bilen konuşur, Madem konuşacak; şuur sahipleri içinde en cemiyetli ve şuuru külli olan insan neviyle konuşacaktır.

Madem insan neviyle konuşacak; elbette insanlar içinde kabili hitab ve mükemmel insan olanlarla konuşacak.

Madem en mükemmel ve istidadı en yüksek ve ahlak- ı ulvi ve nev-i beşere mukteda (kendisine uyulan) olacak olanlarla konuşacaktır. Elbette dost ve düşmanın ittifakıyla, en yüksek istidatta ve en ali ahlakta ve nev- i beşerin humsu (beşte biri) ona iktida etmiş ve nısfı arz (yerin yarısı) onun hükmü manevisi altına girmiş ve istikbal onun getirdiği nurun ziyasıyla bin üç yüz sene ışıklanmış ve beşerin nurani kısmi ve ehli imanı mütemadiyen günde beş defa onunla tecdid- i biat (söz ve bağlılığı yenileme) edip ona duayı rahmet ve saadet edip ona medh ve muhabbet etmiş olan Muhammed aleyhisselatü ve selam ile konuşacak ve konuşmuş; resul yapacak ve yapmış; ve sair nevi beşere rehber yapacak ve yapmıştır.

Peygamberlerin gönderilmesiyle, kitapların inzali gibi vasıtalar itibariyle hidayetin manası teaddüd eder. En büyük hidayet, hicabın kaldırılmasıyla hakkı hak, batılı batıl göstermektir. İşte Rasulullah (s.a.v.) 'ın elçi gönderilmesiyle en azından bu iki yolu ayırt etmeyi kazandık.hidayet yollarını net ve engelsiz görmeye başladık.

Peygamberin (s.a.v.) gelmesi ve elçilik görevini yerine getirmiş sayılması için bu yetmiyor mu?